Lietas Nr. C04173712
Lietas arhīva Nr. C-0593-13/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2013.gada 11.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas

tiesnesis J.Freimanis,

ar sekretāri V.Makarus,

tulku I.Zārbergu,

piedaloties Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokuroram Laurim Guļānam, Latvijas Republikas Finanšu ministrijas pārstāvim /pers. G/, Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas pārstāvei /pers. I/, /pers. J/ pārstāvei zvērinātai advokātei Inesei Krastiņai, /pers. L/,

ar video konferences starpniecību starp Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģiju un Rīgas Centrālcietumu, piedaloties /pers. M/,

izskatot atklātā tiesas sēdē Rīgā, Rīgas apgabaltiesas telpās civillietu Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prasībā Latvijas Republikas Finanšu ministrijas un Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas interesēs pret /pers. M/, /pers. L/ un /pers. J/, ar trešajām personām lietā /pers. N/, Rīgas domi un /pers. O/, par darījumu ar nekustamo īpašumu atzīšanu par spēkā neesošiem, īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu par piekritīgu valstij kā bezmantinieka mantu, nodibināja:

Aprakstošā daļa

2012.gada 12.janvārī Rīgas tiesas apgabala prokuratūra Latvijas Republikas Finanšu ministrijas un Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas interesēs Rīgas apgabaltiesā cēlusi prasību, ar 2012.gada 15.februāra prasības pieteikuma papildinājumiem, pret /pers. M/, /pers. L/ un /pers. J/, ar trešo personu lietā Rīgas domi, par darījumu ar nekustamo īpašumu atzīšanu par spēkā neesošiem un īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu par piekritīgu valstij kā bezmantinieka mantu.

Pamatojoties uz Prokuratūras likuma 17.panta otrās daļas 3.punktu, 21.panta pirmo daļu, Civillikuma 416.pantu, 655.pantu, 667.pantu, 685.pantu, 1033.panta 3.punktu, 1044.pantu, 1063.pantu, 1403.pantu, 1405.pantu, 1415.pantu, 1427.pantu, 1493.pantu, 1545.pantu un 1592.pantu, Zemesgrāmatu likuma 17.pantu, 45.panta 4.punktu, 2006.gada 25.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā" 26.4.punktu, lūgts atzīt par spēkā neesošiem no noslēgšanas brīža 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgumu, kas noslēgts starp /pers. P/ un /pers. M/, 2006.gada 22.februāra Pirkuma līgumu, kas noslēgts starp /pers. M/ un /pers. L/, 2006.gada 13.marta Pirkuma līgumu, kas noslēgts starp /pers. L/ un /pers. J/, kā arī atzīt īpašuma tiesības valstij Ekonomikas ministrijas personā par piekrītošu bezmantinieka mantu – dzīvokli Rīgā/adrese//adrese/, ar kadastra Nr./numurs/.

Prasības pieteikumā norādīts, ka uz 1997.gada 12.jūnija Pirkuma līguma pamata /pers. P/ nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvokli Rīgā/adrese//adrese/, ar kadastra Nr./numurs/. /pers. P/ mirusi /miršanas datums/.

Uz 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līguma pamata īpašuma tiesības uz dzīvokli nostiprinātas /pers. M/, uz 2006.gada 22.februāra Pirkuma līguma pamata īpašuma tiesības nostiprinātas /pers. L/, savukārt uz 2006.gada 13.marta Pirkuma līguma pamata īpašuma tiesības nostiprinātas /pers. J/.

Prokuratūrā veiktās pārbaudes laikā noskaidrots, ka dzīvoklis Rīgā/adrese//adrese/, ar kadastra Nr./numurs/, pēc tā īpašnieces nāves atsavināts, viltojot Pirkuma līgumu un reģistrējot nekustamo īpašumu uz noziedzīgā darbībā iesaistītas personas vārda, bet pēcāk to atsavinot citai personai.

Darījums, kurā kā nekustamā īpašuma pircējs norādīts /pers. M/, nav tiesisks, jo dokumenti, kas apliecina /pers. M/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, bijuši viltoti. Tādējādi darījums, ar kuru /pers. M/ iegādājies nekustamo īpašumu, atzīstams par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža kā vērsts uz to, lai, pretēji labiem tikumiem, apietu likumu.

Noziedzīga darbība nevar radīt tiesiskas sekas, un tādējādi par spēkā neesošiem atzīstami arī sekojošie nekustamā īpašuma atsavinājumi.

Ņemot vērā, ka /pers. P/ mirusi /miršanas datums/, iztecējis Civillikuma 685.pantā noteiktais piecu gadu termiņš mantojuma prasības celšanai, un atbilstoši Civillikuma 416.pantam īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu atzīstamas valstij Ekonomikas ministrijas personā.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2012.gada 20.janvāra lēmumu prasība nodrošināta, Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā ierakstot aizlieguma atzīmi uz nekustamo īpašumu Rīgā/adrese//adrese/, ar kadastra Nr./numurs/.

Par celto prasību 2012.gada 22.februārī tiesā saņemti /pers. J/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētāja prasību neatzīst.

Paskaidrojumos norādīts, ka nekustamā īpašuma Pirkuma līgums ar /pers. L/ parakstīts pie zvērināta notāra, dzīvoklis bijis ierakstīts zemesgrāmatā, līdz ar ko atbildētājai nav bijis šaubu par darījuma likumību.

Kad atbildētāja saskaņā ar 2006.gada 21.septembra Pirkuma līgumu dzīvokli pārdevusi /pers. N/, nekustamam īpašumam zemesgrāmatā nav bijuši reģistrēti aizliegumi vai citi apgrūtinājumi.

Atbildētāja /pers. R/ nepazīst, savukārt /pers. L/ redzējusi tikai Pirkuma līguma slēgšanas brīdī.

Ar Rīgas tiesas apgabala prokuratūras 2012.gada 17.augusta un 20.augusta prasības pieteikuma grozījumiem, pamatojoties uz 2006.gada 25.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā" 4.punktu, prasība papildināta, strīdus nekustamo īpašumu lūdzot atzīt par bezmantinieka mantu.

Par iesniegtajiem prasības pieteikuma grozījumiem 2012.gada 21.augustā tiesā saņemti Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka grozījumi ir nepamatoti, jo situācijā, kad nekustamais īpašums vēl nav atzīts par valstij piekritīgu un kad pašvaldība vēl nav lēmusi par īpašuma pārņemšanu, nav pamata 2006.gada 25.aprīļa Ministru kabineta noteikumu Nr.315 „Kārtība, kādā veicama valstij piekritīgās mantas uzskaite, novērtēšana, realizācija, nodošana bez maksas, iznīcināšana un realizācijas ieņēmumu ieskaitīšana valsts budžetā" 26.4.punkta piemērošanai un Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas interešu un tiesību aizskāruma konstatācijai.

Nekustama bezmantinieka manta piekrīt valstij, tomēr, lai valstij rastos interese rīkoties ar nekustamo īpašumu kā savu un prasīt īpašuma tiesību atzīšanu uz to, jāpstāv konstatējošam tiesību aktam, kas pierāda, ka konkrēts objekts atzīts par bezmantinieka mantu, un pašvaldības lēmumam par atteikšanos no īpašuma pārņemšanas.

Par celto prasību 2013.gada 22.maijā tiesā saņemti /pers. J/ paskaidrojumu papildinājumi, kuros norādīts, ka atbildētāja ir strīdus nekustamā īpašuma labticīga ieguvēja, atbildētājai nav bijis zināms un nav varējis būt zināms, pastāvot kādiem apstākļiem, /pers. L/ iegādājies strīdus nekustamo īpašumu no /pers. M/.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2013.gada 10.jūnija tiesas sēdes protokollēmumu lietā kā trešās personas bez patstāvīgiem prasījumiem pieaicinātas /pers. N/ un /pers. O/.

Par celto prasību 2013.gada 31.jūlijā tiesā saņemti /pers. N/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka 2006.gada 21.septembrī starp /pers. J/ kā pārdevēju un /pers. N/ kā pircēju noslēgts strīdus nekustamā īpašuma Pirkuma līgums, saskaņā ar kura noteikumiem /pers. N/ samaksājusi atbildētājai EUR 47 500,00.

Ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2006.gada 22.novembra lēmumu nostiprinājuma lūgums, ko pēc Pirkuma līguma noslēgšanas un pirkuma summas samaksas /pers. N/ kopīgi ar atbildētāju iesniegušas Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļā, atstāts bez izskatīšanas sakarā ar to, ka 2006.gada 21.novembrī zemesgrāmatu nodalījumā ierakstīta aizlieguma atzīme – arests.

Pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2012.gada 3.maija spriedumu, kas stājies spēkā 2012.gada 21.augustā, aizlieguma atzīmes ieraksts zemesgrāmatas nodalījumā, sakarā ar lēmumu par aresta uzlikšanu nekustamajam īpašumam, dzēsts 2012.gada 2.oktobrī, tomēr arī pēc ieraksta dzēšanas trešajai personai nav iespējams reģistrēt īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, jo, pamatojoties uz Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2012.gada 20.janvāra lēmumu, nodalījumā izdarīta aizlieguma atzīme, un /pers. N/ nav varējusi realizēt pilnīgas varas tiesības pār nekustamo īpašumu.

Par celto prasību 2013.gada 5.augustā tiesā saņemti /pers. O/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka trešā persona neibilst īpašuma tiesību atzīšanai valstij uz strīdus nekustamo īpašumu, turklāt /pers. O/ kā notāre 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgumu nav apliecinājusi.

Uz 2013.gada 11.decembra tiesas sēdi /pers. N/ nav ieradusies, nav informējusi tiesu par neierašanās iemesliem, kā arī nav lūgusi lietu izskatīt bez trešās personas klātbūtnes tiesas sēdē. Par lietas izskatīšanas laiku un vietu trešajai personai paziņots Civilprocesa likuma 56.panta kārtībā.

Uz tiesas sēdi Rīgas domes pārstāve zvērināta advokāte Evija Hmeļevska-Lagzdiņa nav ieradusies. 2013.gada 12.jūnijā tiesā saņemts Rīgas domes pārstāves zvērinātas advokātes Evijas Hmeļevskas-Lagzdiņas iesniegums, kurā vienlaikus ietverts lūgums lietu izskatīt bez trešās personas pārstāves klātbūtnes tiesas sēdē.

Uz tiesas sēdi /pers. O/ nav ieradusies. 2013.gada 10.decembrī tiesā saņemts /pers. O/ iesniegums, kurā norādīts, ka nevar ierasties uz tiesas sēdi meitas slimības dēļ, vienlaikus lūgts izskatīt lietu bez trešās personas klātbūtnes tiesas sēdē.

Pie šādiem apstākļiem, kā arī ņemot vērā, ka /pers. N/ un /pers. O/ sniegušas paskaidrojumus par celto prasību, tiesa nekonstatē Civilprocesa likuma 209.pantā minētos apstākļus lietas izskatīšanas atlikšanai un saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo

daļu uzskata par iespējamu izskatīt lietu bez trešo personu klātbūtnes tiesas sēdē.

Tiesas sēdē Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurors Lauris Guļāns prasību uzturēja.

Tiesas sēdē Latvijas Republikas Finanšu ministrijas pārstāvis /pers. G/ prasību uzskatīja par pamatotu.

Tiesas sēdē Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas pārstāve /pers. I/ prasību uzskatīja par pamatotu.

Tiesas sēdē /pers. J/ pārstāve zvērināta advokāte Inese Krastiņa, /pers. L/ un /pers. M/ prasību neatzina.

Motīvu daļa

Tiesa, iepazīstoties ar civillietas materiāliem, novērtējot lietas izskatīšanas gaitā gūtos pierādījumus, uzklausot lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesas sēdē, atzīst, ka Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prasība Latvijas Republikas Finanšu ministrijas un Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas interesēs pret /pers. M/, /pers. L/ un /pers. J/, ar trešajām personām lietā /pers. N/, Rīgas domi un /pers. O/, par darījumu ar nekustamo īpašumu atzīšanu par spēkā neesošiem, īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu par piekritīgu valstij kā bezmantinieka mantu, noraidāma.

No lietas materiāliem konstatējams, ka saskaņā ar 1997.gada 12.jūnija Pirkuma līgumu Rīgas dzīvojamo māju privatizācijas komisija pārdevusi /pers. P/ nekustamo īpašumu – dzīvokli Rīgā/adrese//adrese/, ar kadastra Nr./numurs/. *(Lietas lapa Nr.22-23)*

Saskaņā ar Rīgas apgabaltiesas Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodaļas nodalījuma norakstu Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ uz 1997.gada 12.jūnija Pirkuma līguma pamata nostiprinātas /pers. P/ īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu. *(Lietas lapa Nr.65)*

No Rīgas domes Rīgas pilsētas dzimtsarakstu nodaļas 2010.gada 13.decembra izziņas Nr.DZN-10-2569-sd par miršanas reģsitrāciju secināms, ka /pers. P/ mirusi /miršanas datums/. *(Lietas lapa Nr.24)*

Lietas materiālos atrodas 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. P/ pārdevusi strīdus nekustamo īpašumu /pers. M/. *(Lietas lapa Nr.40;42)*

No Zemesgrāmatu apliecības secināms, ka, pamatojoties uz 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgumu, izbeigusies /pers. P/ īpašuma tiesība uz strīdus nekustamo īpašumu; īpašuma tiesības uz dzīvokli nostiprinātas /pers. M/. *(Lietas lapa Nr.41)*

Lietas materiālos atrodas 2006.gada 22.februāra Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. M/ strīdus nekustamo īpašumu pārdevis /pers. L/. *(Lietas lapa Nr.46-48)*

No Zemesgrāmatu apliecības secināms, ka, pamatojoties uz 2006.gada 22.februāra Pirkuma līgumu, īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu nostiprinātas /pers. L/. *(Lietas lapa Nr.49)*

Lietas materiālos atrodas 2006.gada 13.marta Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. L/ strīdus nekustamo īpašumu pārdevis /pers. J/. *(Lietas lapa Nr.52-57)*

No Zemesgrāmatu apliecības secināms, ka, pamatojoties uz 2006.gada 13.marta Pirkuma līgumu, īpašuma tiesības uz strīdus nekustamo īpašumu nostiprinātas /pers. J/. *(Lietas lapa Nr.59)*

No lietas materiāliem konstatējams, ka saskaņā ar 2006.gada 21.septembra Pirkuma līgumu /pers. J/ strīdus nekustamo īpašumu pārdevusi /pers. N/. *(Lietas lapa Nr.78-80)*

Saskaņā ar Rīgas pilsētas Galvenās policijas pārvaldes Kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomikas policijas biroja 2.nodaļas inspektores 2006.gada 20.novembra lēmumu par aresta uzlikšanu mantai, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 361.pantu un 318.pantu, strīdus nekustamajam īpašumam uzlikts arests. *(Lietas lapa Nr.61)*

No Rīgas apgabaltiesas Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodaļas nodalījuma noraksta secināms, ka, pamatojoties uz minēto lēmumu, 2006.gada 21.novembrī Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ strīdus nekustamajam īpašumam ierakstīta aizlieguma atzīme – arests. *(Lietas lapa Nr.65)*

Ar Rīgas pilsētas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2006.gada 22.novembra lēmumu /pers. J/ un /pers. N/ lūgums par īpašuma tiesību nostiprināšanu par labu /pers. N/ uz nekustamo īpašumu Rīgā/adrese//adrese/, ar kadastra Nr./numurs/, atstāts bez ievērības, pamatojoties uz to, ka Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./adrese/ nekustamajam īpašumam ierakstīta aizlieguma atzīme – arests. *(Lietas lapa Nr.187)*

Atbilstoši Civilprocesa likuma 896.panta trešajai daļai likumīgā spēkā stājies tiesas spriedums krimināllietā ir obligāts tiesai, kas izskata lietu par tās personas civiltiesisko atbildību, par kuru pieņemts attiecīgais nolēmums, vienīgi jautājumā par to, vai noziedzīgā darbība vai bezdarbība notikusi vai to izdarījusi vai pieļāvusi tā pati persona.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2012.gada 3.maija spriedumu, kas stājies spēkā 2012.gada 21.augustā, /pers. M/ atzīts par vainīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā (krāpšana lielā apmērā) un Krimināllikuma 275.panta otrajā daļā (dokumentu, kas piešķir tiesības, viltošana un realizācija mantkārīgā nolūkā). *(Lietas lapa Nr.141-176)*

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2012.gada 3.maija spriedumā konstatēts, ka 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. P/ pārdevusi strīdus nekustamo īpašumu /pers. M/, un nostiprinājuma lūgums, uz kura pamata zemesgrāmatā reģistrētas /pers. M/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, ir fiktīvi, un /pers. P/ paraksti uz minētiem dokumentiem ir viltoti.

Civillikuma 1403.pantā noteikts, ka tiesisks darījums ir atļautā kārtā izdarīta darbība tiesisku attiecību nodibināšanai, pārgrozīšanai vai izbeigšanai.

Atbilstoši Civillikuma 1405.pantam, lai darījumam būtu tiesīgs spēks, ir vajadzīgs, lai tā dalībniekiem būtu tiesībspēja un rīcībspēja šā darījuma taisīšanai; pretējā gadījumā darījums nav spēkā.

Saskaņā ar Civillikuma 1415.pantu neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērsta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā.

Atbilstoši Civillikuma 1493.pantam, lai akts būtu spēkā, kā tā būtisks piederums vajadzīgs vienpusējiem darījumiem saistītā vai viņa vietnieka paraksts, bet pārējiem – visu darījuma dalībnieku vai arī viņu vietnieku paraksts.

Lai arī 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. P/ pārdevusi strīdus nekustamo īpašumu /pers. M/, un nostiprinājuma lūgums, uz kura pamata zemesgrāmatā reģistrētas /pers. M/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, ir fiktīvi, un /pers. P/ paraksti uz minētiem dokumentiem ir viltoti, un tādējādi atbilstoši Civillikuma 1405.pantam, 1415.pantam un 1493.pantam konstatējams pamats 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līguma atzīšanai par spēkā neesošu, tiesa norāda, ka nav pamata minētā prasījuma apmierināšanai, jo šāda prasījuma apmierināšana nerada nekādas tiesiskas sekas, proti, lietas izskatīšanas gaitā netiks konstatēts pamats pārējo apstrīdēto un pēcāk noslēgto nekustamā īpašuma darījumu atzīšanai par spēkā neesošiem un prasījuma par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu, kura īpašnieks ir labticīgs ieguvējs, apmierināšanai.

Kā izriet no Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 18.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-136/2012, atzīstot par spēkā neesošu pirmo darījumu, nevar izdarīt vispārinātu secinājumu, ka pilnīgi visi turpmākie darījumi ar šo īpašumu neapšaubāmi ir spēkā neesoši, nepētot, vai to dalībnieki ir labticīgi vai ļaunticīgi, jo gadījumā, ja īpašnieks ir labticīgs ieguvējs, attiecībā uz viņu piemērojams labticīga ieguvēja aizsardzības princips.

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2011.gada 23.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-375/2011 norādījis, ka jautājuma par labticību vai nelabticību noskaidrošana iespējama, izvērtējot darījumu, uz kura pamata īpašuma tiesības attiecīgajai trešajai personai ir koroborētas zemesgrāmatā.

Kā jau konstatēts, saskaņā ar 2006.gada 22.februāra Pirkuma līgumu /pers. M/ strīdus nekustamo īpašumu pārdevis /pers. L/, un /pers. L/ īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā.

Lietu tiesības atbilstoši Civillikuma 927.pantam ir absolūtas tiesības un tās ir spēkā pret jebkuru trešo personu, tāpēc šādu tiesību pastāvēšana un saturs darāms zināms trešajām personām, šajā ziņā attiecībā uz nekustamiem īpašumiem lietu tiesību publicitāti nodrošina zemesgrāmatas. Zemesgrāmatu likuma 1.pants nosaka, ka zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība.

Saskaņā ar Civillikuma 994.pantu par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās.

Ieguvējs drīkst uzticēties tam, ka nekustamais īpašums patiešām ir tās personas īpašumā, kas zemesgrāmatā ierakstīta kā īpašniece. Labticība civiltiesībās nozīmē tiesisku trūkumu nezināšanu bez vainas. *(K.Balodis. Ievads civiltiesībās. – Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 138.-139.lpp.)*

Ņemot vērā, ka no Zemesgrāmatu apliecības redzams, ka, pamatojoties uz 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgumu, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu nostiprinātas /pers. M/, secināms, ka /pers. L/ iegādājies nekustamo īpašumu, kas reģistrēts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, un tādējādi viņam bijis pamats paļauties, ka iegūst nekustamo īpašumu no īpašnieka – /pers. M/, kurš ir tiesīgs ar to rīkoties.

Tāpat lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka /pers. L/ būtu zinājis par to, ka 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. P/ pārdevusi strīdus nekustamo īpašumu /pers. M/, un nostiprinājuma lūgums, uz kura pamata zemesgrāmatā reģistrētas /pers. M/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, ir fiktīvi, un /pers. P/ paraksti uz minētiem dokumentiem ir viltoti.

Pie šādiem apstākļiem secināms, ka /pers. L/ uzskatāms par strīdus nekustamā īpašuma labticīgu ieguvēju, un atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 18.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-136/2012 paustajām atziņām, nav pamata prasījuma par 2006.gada 22.februāra Pirkuma līguma, kas noslēgts starp /pers. M/ un /pers. L/, atzīšanai par spēkā neesošu.

Kā jau konstatēts, saskaņā ar 2006.gada 13.marta Pirkuma līgumu /pers. L/ strīdus nekustamo īpašumu pārdevis /pers. J/, un /pers. J/ īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā.

Lietu tiesības atbilstoši Civillikuma 927.pantam ir absolūtas tiesības un tās ir spēkā pret jebkuru trešo personu, tāpēc šādu tiesību pastāvēšana un saturs darāms zināms trešajām personām, šajā ziņā attiecībā uz nekustamiem īpašumiem lietu tiesību publicitāti nodrošina zemesgrāmatas. Zemesgrāmatu likuma 1.pants nosaka, ka zemesgrāmatās ieraksta nekustamus īpašumus un nostiprina ar tiem saistītās tiesības. Zemesgrāmatas ir visiem pieejamas, un to ierakstiem ir publiska ticamība.

Saskaņā ar Civillikuma 994.pantu par nekustama īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemes grāmatās.

Ieguvējs drīkst uzticēties tam, ka nekustamais īpašums patiešām ir tās personas īpašumā, kas zemesgrāmatā ierakstīta kā īpašniece.

Labticība civiltiesībās nozīmē tiesisku trūkumu nezināšanu bez vainas. *(K.Balodis. Ievads civiltiesībās. – Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 138.-139.lpp.)*

Ņemot vērā, ka no Zemesgrāmatu apliecības redzams, ka, pamatojoties uz 2006.gada 22.februāra Pirkuma līgumu, īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu nostiprinātas /pers. L/, secināms, ka /pers. J/ iegādājusies nekustamo īpašumu, kas reģistrēts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/, un tādējādi viņai bijis pamats paļauties, ka iegūst nekustamo īpašumu no īpašnieka – /pers. L/, kurš ir tiesīgs ar to rīkoties.

Tāpat lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka /pers. J/ būtu zinājusi par to, ka 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. P/ pārdevusi strīdus nekustamo īpašumu /pers. M/, un nostiprinājuma lūgums, uz kura pamata zemesgrāmatā reģistrētas /pers. M/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, ir fiktīvi, un /pers. P/ paraksti uz minētiem dokumentiem ir viltoti.

Pie šādiem apstākļiem secināms, ka /pers. J/ uzskatāma par strīdus nekustamā īpašuma labticīgu ieguvēju, un atbilstoši Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 18.aprīļa spriedumā lietā Nr.SKC-136/2012 paustajām atziņām, nav pamata prasījuma par 2006.gada 13.marta Pirkuma līguma, kas noslēgts starp /pers. L/ un /pers. J/, atzīšanai par spēkā neesošu.

Tiesa nekonstatē pamatu prasījuma par 2006.gada 22.februāra Pirkuma līguma, kas noslēgts starp /pers. M/ un /pers. L/, atzīšanu par spēkā neesošu un prasījuma par 2006.gada 13.marta Pirkuma līguma, kas noslēgts starp /pers. L/ un /pers. J/, atzīšanu par spēkā neesošu apmierināšanai, jo /pers. L/ un /pers. J/ atzīstami par strīdus nekustamā īpašuma labticīgiem ieguvējiem, un tādējādi pie minētajiem apstākļiem nav pamata apmierināt arī prasījumu par sākotnējā darījuma – 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līguma, kas noslēgts fiktīvi un formāli atbilst Civillikuma izvirzītajiem priekšnoteikumiem tā atzīšanai par spēkā neesošu, atzīšanai par spēkā neesošu, jo šāda prasījuma apmierināšana nerada nekādas tiesiskas sekas.

Ņemot vērā, ka prasība daļā par 2006.gada 31.janvāra Pirkuma līguma, kas noslēgts starp /pers. P/ un /pers. M/, 2006.gada 22.februāra Pirkuma līguma, kas noslēgts starp /pers. M/ un /pers. L/, 2006.gada 13.marta Pirkuma līguma, kas noslēgts starp /pers. L/ un /pers. J/, atzīšanu par spēkā neesošiem noraidāma, nav pamata prasījuma par īpašuma tiesību atzīšanu valstij Ekonomikas ministrijas personā un prasījuma par nekustamā īpašuma atzīšanu par bezmantinieka mantu izvērtēšanai, jo persona, uz kuras vārda nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā, ieguvusi to labticīgi, un tādējādi nevar tikt aizskartas tās likumiskās tiesības un intereses.

Apstāklim, ka saskaņā ar 2006.gada 21.septembra Pirkuma līgumu /pers. J/ strīdus nekustamo īpašumu pārdevusi /pers. N/, kas lietā pieacināta trešās personas statusā un kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu nav nostiprinātas zemesgrāmatā, lietas izskatīšanas gaitā nav izšķirošas nozīmes, jo prasība noraidāma, un tādējādi nevar tikt aizskartas /pers. N/ likumiskās tiesības un intereses, tai skaitā tiesības uz 2006.gada 21.septembra Pirkuma līguma pamata lūgt nekustamā īpašuma nostiprināšanu zemesgrāmatā par labu /pers. N/.

Pie šādiem apstākļiem Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prasība Latvijas Republikas Finanšu ministrijas un Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas interesēs pret /pers. M/, /pers. L/ un /pers. J/, ar trešajām personām lietā /pers. N/, Rīgas domi un /pers. O/, par darījumu ar nekustamo īpašumu atzīšanu par spēkā neesošiem, īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu par piekritīgu valstij kā bezmantinieka mantu, noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 140.panta sesto daļu, noraidot prasību, tiesa spriedumā atceļ prasības nodrošinājumu. Prasības nodrošinājums saglabājas līdz dienai, kad spriedums stājas likumīgā spēkā. Tādējādi, spriedumam stājoties likumīgā spēkā, atceļams prasības nodrošinājuma līdzeklis, kāds piemērots ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2012.gada 20.janvāra lēmumu.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 93.pantu, 97.pantu, 140.panta sesto daļu un 193.pantu tiesa

nosprieda:

Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prasību Latvijas Republikas Finanšu ministrijas un Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijas interesēs pret /pers. M/, /pers. L/ un /pers. J/, ar trešajām personām lietā /pers. N/, Rīgas domi un /pers. O/, par darījumu ar nekustamo īpašumu /adrese/, atzīšanu par spēkā neesošiem, īpašuma tiesību atzīšanu valstij uz bezmantinieka mantu /adrese/, **noraidīt.**

Spriedumam stājoties likumīgā spēkā, atcelt prasības nodrošinājuma līdzekli, kāds piemērots ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas tiesneša 2012.gada 20.janvāra lēmumu.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sastādīts 2014.gada 5.februārī.

Tiesnesis /paraksts/ J.Freimanis